

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL ATISISAKYMO NAGRINĖTI PRAŠYMĄ NR. 1A-187/2020

2020 m. gruodžio 3 d. Nr. KT203-A-S187/2020

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Elvyros Baltutytės, Gintaro Godos, Vytauto Greičiaus, Danutės Jočienės, Gedimino Mesonio, Vyto Miliaus, Daivos Petrylaitės, Janinos Stripeikienės, Dainiaus Žalimo,

sekretoriaujant Vaivai Matuizaitei,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvaustė pareiškėjo [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-187/2020.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

1. Iš pareiškėjo prašymo matyti, kad jis prašo ištirti Lietuvos Respublikos smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo (toliau – Žalos kompensavimo įstatymas) 20 straipsnio atitiktį Lietuvos Respublikos Konstitucijai.

2. Pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisiją, pateikdamas peticiją, kuria Lietuvos Respublikos Seimui siūlė keisti Žalos kompensavimo įstatymo 20 straipsnį ir nustatyti, kad pagal šį įstatymą būtų kompensuojama dėl smurtinių nusikaltimų, padarytų po 1990 m. kovo 11 d., atsiradusi žala. Seimas, apsvaustęs Seimo Peticijų komisijos pateiktą išvadą, 2020 m. rugsėjo 22 d. protokoliniu sprendimu pareiškėjo peticiją atmetė.

3. Pareiškėjo prašymas Konstituciniam Teismui pateiktas 2020 m. spalio 5 d.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

4. Pagal Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalį (2019 m. kovo 21 d. redakcija) kiekvienas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų, jeigu jų pagrindu priimtas sprendimas pažeidė šio asmens konstitucines teises ar

laisves ir šis asmuo išnaudojo visas teisinės gynybos priemones; šios teisės įgyvendinimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymas.

5. Konstitucinio Teismo įstatymo 65 straipsnio (2019 m. liepos 16 d. redakcija) 2 dalyje nustatyta, kad asmuo turi teisę paduoti Konstituciniam Teismui prašymą ištirti įstatymų ar kitų Seimo priimtų aktų, Respublikos Prezidento aktų, Vyriausybės aktų atitikti Konstitucijai arba įstatymams, jeigu: 1) tų aktų pagrindu priimtas sprendimas pažeidė šio asmens konstitucines teises ar laisves ir 2) šis asmuo pasinaudojo visomis įstatymuose nustatytomis savo konstitucinių teisių ar laisvių gynybos priemonėmis, įskaitant teisę kreiptis į teismą, ir, išnaudojus visas įstatymuose numatytas teismo sprendimo apskundimo galimybes, yra priimtas galutinis ir neskundžiamas teismo sprendimas, ir 3) nuo šios dalies 2 punkte nurodyto teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos nepraėjo daugiau kaip keturi mėnesiai.

6. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje (2019 m. kovo 21 d. redakcija) nurodytas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Konstitucijai ir (ar) įstatymams neprieštarauja tik tokie Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti aktai, kurių pagrindu priimtas sprendimas galėjo pažeisti šio asmens konstitucines teises ar laisves; pagal Konstituciją minėtas asmuo neturi teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų, jeigu jų pagrindu nebuvo priimta tokio sprendimo; pagal Konstituciją jos 106 straipsnio 4 dalyje nurodyti asmenys neturi teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą pateikdami bendro pobūdžio prašymus ištirti jo kompetencijai priskirtų teisės aktų atitikti Konstitucijai (*inter alia* 2020 m. balandžio 29 d. sprendimas Nr. KT84-A-S79/2020, 2020 m. liepos 29 d. sprendimas Nr. KT134-A-S124/2020, 2020 m. spalio 22 d. sprendimas Nr. KT183-A-S169/2020).

7. Kaip minėta, pareiškėjas prašo ištirti Žalos kompensavimo įstatymo 20 straipsnio atitikti Konstitucijai.

7.1. Pareiškėjo ginčijamame Žalos kompensavimo įstatymo 20 straipsnyje „Įstatymo taikymas“ nustatyta, kad pagal šį įstatymą kompensuojama tik dėl smurtinių nusikaltimų, padarytų po 2005 m. liepos 1 d., atsiradusi žala. Pagal Žalos kompensavimo įstatymo 3 straipsnio „Asmenys, turintys teisę į smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimą“ 1 dalį teisę į smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimą pagal šį įstatymą turi nuo smurtinio nusikaltimo nukentėjęs asmuo, kuriam teismas priteisė smurtiniu nusikaltimu padarytą turtinę ir (ar) neturtinę žalą.

7.2. Pažymėtina, kad remiantis Lietuvos teismų informacinės sistemos LITEKO duomenimis nenustatyta, jog pareiškėjas būtų nukentėjęs nuo smurtinio nusikaltimo ir jam teismas būtų priteisęs smurtiniu nusikaltimu padarytą žalą, taip pat pareiškėjo prašyme nėra duomenų, kad

jis, vadovaudamasis Žalos kompensavimo įstatymu, būtų kreipęsis dėl jam smurtiniu nusikaltimu padarytos žalos kompensavimo.

Taigi pareiškėjas savo prašyme nenurodo jokių aplinkybių, patvirtinančių, kad galėjo būti pažeistos jo konstitucinės teisės ar laisvės.

7.3. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad pareiškėjas kreipėsi į Konstitucinį Teismą pateikdamas bendro pobūdžio prašymą, o ne siekdamas apginti savo galimai pažeistas konstitucines teises ar laisves.

Vadinasi, pagal Konstituciją pareiškėjas neturi teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Žalos kompensavimo įstatymo 20 straipsnio atitikties Konstitucijai, nes ginčijamo teisinio reguliavimo pagrindu nebuvo priimta sprendimo, galėjusio pažeisti pareiškėjo konstitucines teises ar laisves.

8. Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 1 punktą Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą ištirti teisės akto atitiktį Konstitucijai, jeigu prašymas paduotas institucijos ar asmens, neturinčių teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą.

9. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti pareiškėjo prašymą.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 22 straipsnio 3, 4 dalimis, 25 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 28 straipsniu, 69 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

Atsisakyti nagrinėti pareiškėjo [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-187/2020.

Šis Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Konstitucinio Teismo teisėjai

Elvyra Baltutytė

Gintaras Goda

Vytautas Greičius

Danutė Jočienė

Gediminas Mesonis

Vytas Milius

Daiva Petrylaitė

Janina Stripeikienė

Dainius Žalimas